

PROGRAM DELA ZA 2021. LETO

I. IZHODIŠČA - GLAVNE USMERITVE

1. Predpostavka načrtovanja delovanja v prihodnjem letu je uspešno obvladovanje pandemije v širšem mednarodnem okolju in Sloveniji in posledično okoliščine ter ev. omejitve, ki bodo omogočale ponovna skupinska druženja - v Vrta in zaprtih prostorih (v Vrta in drugje)- možno gibanje preko občinskih in državnih meja (Porabje, Radgonski kot) ter ponovno odpiranje in delovanje javnih ustanov (PIŠK in druge). Seveda pa žal ni moč izključevati možnosti, da se bodo v epidemiološkem pogledu z vsemi posledicami tudi v prihodnjem letu ohranjale sedanje razmere ali, da bi določene preventivne zdravstvene omejitve veljale še naprej. Izkušnje, ki smo si jih pridobili v 2020. letu bodo v tem primeru koristna opora za ev. potrebno prilagajanje naše dejavnosti s ciljem, da vsekakor ohranjamo in vzdržujemo Vrt spominov in tovarištva ter ohranjamo kontinuiteto našega delovanja na vseh drugih področjih v največji možno meri.

Glavna izhodišča-usmeritve v skladu z Aktom o ustanovitvi in statutom Ustanove in Dolgoročnim načrtom razvoja in vzdrževanja Vrta spominov in tovarištva ostajajo nespremenjene: skrb za vzdrževanje Vrta in za življenje v njem, tradicionalne prireditve - stebri kontinuitete, odprtost Vrta za obiske in za sodelovanje z ustanovitelji in z drugimi partnerji; nadaljevali bomo z že začeti aktivnostmi (2019, 2020); sodelovali bomo v širših družbenih akcijah v katerih Ustanova že sodeluje in drugih. V 2021. leto prenašamo več nalog in akcij, ki jih še nismo dokončali ali jih nismo mogli opraviti oz. izpeljati v 2020. letu zaradi epidemioloških razmer in veljavnih omejitev za delovanje.

Program bosta uprava in Programski svet (PS) operacionalizirala v svojih delovnih-operativnih trimesečnih planih in za njegovo izvajanje organizirala tudi potrebne delovne skupine in pritegnila k sodelovanju tudi dodatne zunanje sodelavce in pri tem upoštevala epidemiološke razmere, priporočila in veljavne omejitve. To pa bo konkretno pomenilo, da bi imele v delovnem in finančnem pogledu prednost vse tiste naloge in aktivnosti, ki bi jih lahko izvedli oz. opravljali v celoti ali največji meri neodvisno od epidemioloških razmer in to:

-vzdrževanje Vrta;

-predlagani knjižni projekti.

Vsekakor pa bomo zaradi teh razlogov in spodbujeni z njimi še posebno pozornost namenili uporabi sodobnih komunikacijskih tehnologij in digitalizaciji delovanja Ustanove (video konference organov Ustanove, virtualne razstave in predstavitve knjig, Vanekovi večeri "na daljavo", virtualni ogled Vrta,...).

Tem bolj, ker je 2021. leto jubilejno - 25. obletnica ustanovitve in delovanja Ustanove !

II. 25 - LETNICA DELOVANJA USTANOVE (6. julij)

Obeleževanje tega jubileja bi naj zaznamovalo na različne načine celotno našo dejavnost v 2021. letu in imelo bi naj delovni, spominski, povezovalni in simbolni značaj. Še posebej pomembni deli in elementi obeleževanja pa bodo:

- posebna slavnostna prireditev (podobna slovesnosti ob 20. obletnici);
- ponatis pesniške zbirke V. Šiftarja "Pobiram listje" (skupaj s Pravno fakulteto, ki je bila založnica ali sama Ustanova, s soglasjem fakultete) - pobuda še iz programa obeleževanja 100-letnice rojstva dr. V. Šiftarja;
- posebna razprava - okrogla miza - o pomenu kulturne dediščine in kulturnem turizmu;
- simpozij o delu Ustanove oz. vidikih njenega delovanja in zbornik o njem;
- posebna publikacija - "osebna legitimacija" - Ustanove po 25. letih;
- izid in predstavitev obeh že za letos predvidenih knjižnih del (Ružič, Žunec);
- srečanje v Vrtu: PAZU - Ustanova - Trstenjakova fundacija; zbor pomurskih akademikov v Vrtu s ciljem stalnejše bogatitve življenja v Vrtu s srečevanji pomurskih akademikov - vključili bomo tudi zainteresirane člane SAZU;
- priznanja, zahvale sodelavcem, donatorjem, ustanoviteljem;
- status Vrta - pobuda za pridobitev statusa kulturnega spomenika državnega pomena - začetek postopka; pobudnik: Svet pomurske razvoje regije;
- pobuda za državno priznanje Ustanovi (odlikovanje?);
- posebni logotip za 25. obletnico (enak kot za 20. obletnico ?).

III. AKTUALNE DRUŽBENE TEME IN SODELOVANJE USTANOVE - V REGIJI IN ŠIRŠE

1.30. obletnica samostojnosti RS in 80. obletnica ustanovitve OF

Ustanova se bo vključevala v aktivnosti v lokalnem in državnem okviru ter obema obletnicama dajala posebno pozornost v svojih aktivnostih: majska prireditev, Vanekovi večeri, literarni natečaj, nove spominska drevnina v Vrtu- Koordinacijski odbor za žrtve vojnega nasilja (že predvideno za 2020. leto), vodeni obiski v Vrtu,... ?!

2. Ohranjanje vrednot NOB in spomina na žrtve fašizma in nacizma med 2. svetovno vojno:

- ponovno bomo spodbudili Koordinacijski odbor za žrtve vojnega nasilja za obisk Vrta na Petanjcih;
- organizirali bomo vodene obiske tudi za vse vnaprej dogovorjene skupine organizacij ZZB;
- aktivno se bomo vključevali v akcije krajevne, občinske in pokrajinske organizacije ZZB;
- vzpostavili bomo kontakte z vodstvom nastajajočega Mednarodnega raziskovalnega centra za drugo svetovno vojno v Mariboru (memorandum o ustanovitvi podpisala MZZ RS in RF maja 2018) in obudili kontakte z Muzejem narodne osvoboditve v Mariboru;

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

-okrepili bomo sodelovanje z društvom Dobrnič;
-sodelovali bomo v izvedbi spominskega pohoda "Vaneča 2021" - začetek kolesarskega dela pohoda.

3. Projekt »Kamnite solze" (obeležitev Mednarodnega dneva spomina na holokavst nad Romi v 2. svetovni vojni):

-še naprej bomo kot partner sodelovali s Centrom judovske kulture Sinagoga iz Maribora;
-pomembna akcija v okviru projekta bo sodelovanje pri pripravah in izvedbi slovesnosti ob Svetovnem dnevu spomina na "porajmos" - 2. avgustu;
-zasadili bomo spominsko drevo ob Svetovnem dnevu Romov.

4. 500. obletnica rojstva Adama Bohoriča:

- v sodelovanju s partnerji bomo izvedli simpozij, ki je bil predviden in pripravljen za oktober 2020 ter pripravili zbornik na njegovi podlagi.

5. Mednarodni festival poezije in vina - "Dnevi poezije in vina":

-po dogovoru z vodstvom festivala bomo pripravili dogodek ("pesniško branje) v Vrto - avgust.

6. Predstavitev monografije dr. Antona Vratuša - "Profesor Urban":

-aktivno bomo sodelovali še naprej v aktivnostih za izdajo monografije;
- v sodelovanju z založbo Beletrina in partnerji v regionalnem okolju bomo pripravili posebno predstavitev monografije s primernim spremljajočim programom.

7. 100. obletnica priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom - zbornik "Mi vsi živeti ščemo" (Prekmurje 1919: okoliščine, dogajanje, posledice:

-aktivno bomo sodelovali s SAZU pri pripravi in izvedbi predstavitve zbornika prispevkov mednarodnega interdisciplinarnega posveta na SAZU v Ljubljani, 29. in 30. maja 2019 - bili predvideni predstavitvi v Ljubljani in Prekmurju oktobra 2020.

8. Projekt "Trije parki kulture, miru, oddiha-Tišina, Cankova, Ustanova":

-dali bomo pobudo, da bi partnerji v uspešno zaključenem projektu nadaljevali sodelovanje na podlagi ciljev projekta o povezanosti in sodelovanju na področju kulturne dediščine.

9. Sodelovanje z JZ Krajskim parkom Goričko:

- posebno pozornost bomo namenili pobudam, ki bodo krepile sodelovanje v skladu s sklenjenim sporazumom o sodelovanju in sinergijo delovanja Ustanove in JZ KP Goričko na področju kulturne in naravne dediščine in širše koristne promocije;
- organizirali bomo aktivnosti, ki bi JZ KP Goričko in Ustanovo lahko še bolj povežalo na podlagi povezanosti, ki jo je predstavljal akad. dr. A. Vratuša;
- obnovili bomo pobudo za pripravo posveta o razvojni vlogi in pomenu kulturne in naravne dediščine.

10. Dan zemlje: film "Jutri" (planiran že za 2020. leto)**11. Mreža botaničnih vrtov in arboretumov Slovenije - Vrt je del mreže:**

- sodelovali bomo v aktivnostih Mreže;
- obnovili bomo pobudo za že večkrat preložen obisk predstavnikov članic Mreže v Vrtu.

12. Vrata Pomurja:

- nadaljevali bomo s sodelovanjem ter preverili možnosti za aktivno vključevanje Ustanove v življenju tega projekta.

13. Kitajski večer:

- v sodelovanju s partnerji bomo skušali organizirati že v 2019. letu predviden in pripravljen večdimenzionalni dogodek (tudi zasaditev drevesa miru iz Nanjinga, prizorišča enega izmed najhujših pokolov v 2. sv. vojni; kitajska kuhinja; reportaža o Vrtu - dopisnik Xinhue iz Ljubljane ?!).

14. Povezanost z Miškom Kranjcem: Večer v spomin na Ivanko Kranjec - ženo M. Kranjca.**15. Muzej židovske, romske in protestantske kulture v M. Soboti:**

- spremljali bomo potek aktivnosti za pripravo zasnove tega projekta in se aktivno vključili v njegovo nastajanje in izvajanje.

16. Obisk učencev iz Porabja (predviden že za jesen 2020; skupaj z Pomurskim društvom generala Maistra in Zvezo Slovencev na Madžarskem)

IV. VRT SPOMINOV IN TOVARIŠTVA - PRVI STEBER DELOVANJA USTANOVE

1. Redno vzdrževanje Vrta:

- bo potekalo po dosedanjem programu in strokovnih usmeritvah strok. sodelavcev Ustanove;
- med posebnimi nalogami bomo opravili kot prednostne naloge: odstranjevanje suhega drevja; dokončna ureditev poti; sanacija ograje; postavitve nadomestnega jambora za zastavo;
- sklenili bomo pogodbi o nadaljnjem sodelovanju s strokovno svetovalko in partnerjem za izvajanje vzdrževalnih del;
- spomladansko čiščenje bomo opravili kakor hitro bo mogoče - januar - februar-marec;
- ohranili bomo oblike prostovoljne pomoči civilno družbenih organizacij glede čiščenja - akcija "Listje".

2. »Trgatev v Vrtu« - v sodelovanju z BSŠ Rakičan; zimska zaščita skulptur - enako kot v prejšnjih letih.

3. Seditveni načrt za Vrt:

- zaključili bomo razpravo, začeto v 2020. letu.

4. Nova drevnina v Vrtu:

- nadomestne saditve - v skladu z usmeritvami iz Dolgoročnega načrta razvoja in vzdrževanja Vrta in seditvenim načrtom;
- nove drevnine - predvidene že v 2020. letu: spominsko drevo iz Španije - Guernica in Grenada (G. Lorca); Igmanski marš; društvo Dobrič; taborišča v Italiji;...
- preverili bomo možnosti za nadaljevanje projekta "vrtnice" (burbonke iz Nove Gorice in ev. še vrtnice iz Portoroža in Ljubljane).

5. Status Vrta in vpis v register kulturne dediščine:

- nadaljevali bomo s potrebnimi aktivnostmi: pobuda Ministrstvu za kulturo RS za začetek postopka za razglasitev Vrta za kulturni spomenik državnega pomena - pobuda Svetu Pomurske razvojne regije.

6. Novi srednjeročni in dolgoročni načrt oz. potrebne dopolnitve sedanjih načrtov: začeli bomo z razpravami s ciljem, da sprejmemo predloge v 2022. letu.

7. Obiski v Vrtu:

- ohranjali bomo odprtost Vrta za vse obiskovalce od marca do novembra;

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

- zagotavljali bomo organizirano vodenja že dogovorjenih najavljenih obiskov in tudi drugih v okviru kadrovskih možnosti uprave;
- proučili bomo možnosti za ureditev stalnejše vodniške funkcije (posebej zadolženi oz. dogovorjeni sodelavci, stalni pogodbeni vodič,...).

V. KONTINUITETA DRUGIH VSEBINSKIH STEBROV DELOVANJA

1. Spominski dan Ustanove - spomin na častnega člana Ustanove, akad. dr. A. Vratušo:

- organizirali bomo posebni dogodek (okrog 21. februarja): razgovor z dr. Danilom Türkom, bivšim Predsednikom RS o A. Vratuši in z njegovim delovanjem povezanih vidikov mednarodnih odnosov;
- pripravili bomo premakljivi pano o življenju in delu A. Vratuše (sklep uprave iz 2020. leta);

2. Vrt - »Vranov ograček mladih talentov«:

- literarni natečaj - pripravili in izvedli ga bomo v sodelovanju z Zavodom za šolstvo RS - OE M. Sobota; tema bo povezana z jubilejnimi obletnicami v 2021. letu; razpis bo predvidoma posredovan šolam predvidoma januarja 2021;
- nadaljevali bomo sodelovanje z BSŠ Rakičan in OŠ Tišina na podlagi sklenjenih Dogovorov o sodelovanju);
- ohranjali bomo odprtost za učne delavnice, šole v naravi tudi drugih šol;
- dali bomo pobudo Zavodu za šolstvo RS - OE M. Sobota za ponovno vabilo osnovnim šolam za obiske in »učne delavnice« v Vrtnu.

3. Vanekovi večeri:

- sledili bomo generalnim usmeritvam o tematskih sklopih: aktualna okoljevarstvena in druga aktualna ter širše zanimiva tematika in že sprejetim programskim usmeritvam PS za obdobje 2018-2020;
- skušali bomo organizirati vsaj 4-5 razgovorov;
- preverili bomo aktualnost tem iz nabora tem v minulih dveh letih, realizirali že dogovorjene razgovore (akad. dr. Igor Emri in še nekateri) ter pri izboru tem in gostov posebno pozornost namenili obletnicam v 2021. letu (25. obletnica Ustanove, 30. obletnica RS, 80. obletnica OF).

4. Majska prireditev - Naši zakladi:

- izvedli bomo za 2020. leto predvideno in dogovorjeno prireditev, v sodelovanju z društvom Dobrnič - predvidoma 7. maja;

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

5. Publicistična dejavnost:

- "Zadnji deli Ernesta Ružiča"(1941 - 2020)- roman "Na bregi trnina" in pesniška zbirka Odhajanja - v sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem; predvidoma aprila;
- Branko Žunec: "Čudež stoletja - razodetje tisočletja" (100 zgodb- esejev); predvidoma proti koncu leta;
- zbornik o simpoziju ob 500. obletnici rojstva A. Bohoriča; priprava po simpoziju;
- zbornik ob 25. obletnici Ustanove;
- dr. Vanek Šiftar: Pobiram orumenele liste (pesniška zbirka; ponatis); skupaj s Pravno fakulteto Univerze v Mariboru (?!)
- novi dopolnjen vodnik o Vrt - ali ponatis.

6. Razstavna dejavnost:

- v "Galeriji Ustanove" v Vrtu bomo predvidoma organizirali dve razstavi izbranih likovnih del.

7. Literarni večeri v Vrtu; pobude iz lokalnega in regionalnega okolja.

VI. NADALJEVANJE POMEMBNIH PROJEKTOV

1. Film po scenariju E. Cara - Prekmurska poezija v dialektu; "Matrni jezik kinč predragi"(ob 300-letnici natisa prve prekmurske knjige v starem prekmurskem knjižnem jeziku):

- ob upoštevanju vseh aktivnosti v minulih dveh letih bomo skupaj z avtorjem zamisli in scenarija preverili možnosti za nadaljevanje projekta.

VII. SODELOVANJE USTANOVE IN ZRC SAZU:

- opravili bomo razgovore z vodstvom ZRC o perspektivah obstoja in delovanja RP ZRC Prekmurje v Vrtu na Petanjcih.

VIII. PROMOCIJA, OBVEŠČANJE, MEDIJI:

- skrbeli bomo za stalno ažuriranje spletne strani Ustanove in jo oblikovno ter vsebinsko osvežili;
- z avtorico predstavitve Ustanove in Vrta na Wikipediji bomo skušali realizirati že obravnavano pobudo o še dodatni angleški verziji;
- z avtorjem "pingvinov" Ustanove se bomo skušali dogovoriti o "pingvinu" o dr. Vratuši, enotni celostni podobi vabil, publikacij, plakatov, pisnih priznanj;
- še naprej bomo vsestransko sodelovali z mediji v lokalnem, regionalnem, državnem in čezmejnem okviru;
- skušali bomo okrepite sodelovanje s Pomursko turistično zvezo, TIC-i in agencijami;

-prisotni bomo na mednarodnem sejmu "AGRA 2020" v G. Radgoni in v sodelovanju z občino Tišina na sejmu "Naš dom" na Cankovi.

IX. POSEBNE IN STALNE NALOGE UPRAVE IN PS

I.

1. Stalna komunikacija z ustanovitelji: nadaljevali bomo z dosedanja prakso s še posebnim posluhom za vsakršne pobude za dopolnjevanje dejavnosti Ustanove;

2. Občina Tišina- v okviru ohranjanja intenzivnega sodelovanja z vodstvom in službo občine in civilno družbenimi deležniki bomo

-aktivno sodelovali pri delovanju centra v Gederovcih

-obnovili pobudo za **vsebinska obogatitev "Keplerjeve pohodne poti"**.

3. Ohranjali bomo **delovne in prijateljske povezave** (izmenjava informacij in vabil, vzajemna udeležba na prireditvah, možne skupne akcije) z dosedanjimi partnerji in novimi (npr. fundacijo Dietrich in Christel Kittner v Dedoncih).

4. Intenzivno bomo nadaljevali z aktivnostmi za pridobivanje **donatorjev in donacij**.

5. Nadaljevali bomo z aktivnostmi za pridobitev **generalnega sponzorja Ustanove/Vrta**.

6. Spremljali bomo lokalne, državne in mednarodne **razpise, ki bi lahko bili zanimivi za Ustanovo**.

7. Aktivno se bomo prizadevali pridobiti **novе sodelavce**.

8. Srečanje ustanoviteljev, donatorjev, prijateljev in sodelavcev Ustanove - december.

9. Računovodska in knjigovodska služba: nadaljevalo se bo uspešno sodelovanje z upravo občine Tišina.

II.

Uprava in PS bosta obravnavala in sprejela zaključke o opustitvi ali aktivnostih za uresničevanje določenih pobud, ki so bile v naših programih dela v zadnjih dveh letih:

- čitalnice/čajnice v Vrto - pobuda, da bi po vzgledu sorodnih parkov in vrtov (npr. tudi Botanični vrt v Ljubljani,..), organizirali taka kulturno-družabna srečanja tudi v Vrto - v sodelovanju z npr. PIŠK;

- raziskovalna obdelava življenjske poti slovenskih zdomskih žensk - pobuda je že dve leti v programu dela UŠF.

- stalna (prenosna) razstava o Vrto in Ustanovi;

- izdelava priznanja Ustanove (miniaturna skulptura Š. Hauka);

- film o Vrto in Ustanovi.

- oblikovanje stalne ekipe pravnikov, ki bi spremljala aktualne dogodke in pripravljala vsebinska mnenja v imenu Ustanove.

Petanjci, december 2019/januar 2020

U S T A N O V A D R .

FUNDACIJA

Š I F T A R J E V A